

ДІАЛЕКТНА ЛЕКСИКА У ПОЕЗІЇ ТАРАСА МЕЛЬНИЧУКА

У статті проаналізовано гуцульські діалектизми, вжиті у поетичній збірці Т.Мельничука «Чага», з погляду їх частиномовної належності, визначено їх групи за значенням, з'ясовано їх роль.

Ключові слова: діалектизм, гуцулізм, поезія, Тарас Мельничук, збірка «Чага».

Невід'ємною ознакою індивідуального стилю багатьох українських майстрів слова є використання територіальних діалектизмів, які відображають “багатство лексики народних говорів, різноманітність мотивів номінації, збереження у словниковому складі народної мови одиниць, відмінних за генетичною й часовою віднесеністю” [1:3]. Тому, як стверджує В.В.Грещук, “мова художньої літератури не конгруентна літературній мові, ... в ній можуть використовуватися позалітературні мовні засоби художнього зображення. Вивчення мови белетристики у її зв'язках із місцевими говорами має не тільки самодостатню цінність, воно важливе також для з'ясування співвідношення і взаємодії літературно-нормативного і територіально-діалектного” [4:347]. Художні тексти авторів минулого й сьогодення з погляду залучення до них гуцульських діалектизмів різних мовних рівнів уже були в центрі уваги багатьох дослідників. Однак такі розвідки стосуються переважно прозових творів, меншою мірою аналізувалися поетичні полотна [див., напр., 7, 10, 11]. Предметом аналізу у пропонованій статті є лексичні діалектизми у віршованих текстах збірки “Чага” Тараса Мельничука – поета, “який має від природи яскравий, самобутній і щедрий таланти, створив неповторний і життєствердний світ зі своїм способом думання й почування”, людини “розкованої, вільної вдачі, твердого гуцульського духу” [5:3].

Значення діалектизму *чага*, що стало йменням збірки, автор пояснив у поезії з такою ж назвою:

*Чага – наріст на березі,
чорний наріст кострубатий.
Він смокче тіло берези,
як маму дитина,
а поета – слово [6:27-28].*

Використання діалектного слова для найменування книги, з'ясування митцем його семантики та кількаразове повторення в однойменній поезії сприяє запам'ятовуванню його читачами і, можливо, майбутньому засвоєнню літературною мовою, “адже народнорозмовна мова – це невичерпне, вічнодіюче джерело, з якого постійно надходить поповнення і на основі якого відбувається процес оновлення літературної мови” [3:4]. Без сумніву, велика роль у залученні словесних скарбів з непересихаючих діалектних джерел до загальнонародної мови належить саме майстрам пера.

Діалектизми щедро розсіпані сторінками аналізованої збірки, вони органічно вплітаються у канву Мельничукових віршів, надають їм свіжості й неповторності, є неоціненним засобом відтворення колориту карпатського краю. Вдумливий читач відчуває, що автор не навмисно вишукує говірково марковані слова, щоб забарвити ними свої поетичні полотна. Т.Мельничук є вихідцем із перлини Українських Карпат – Гуцульщини (народився у старовинному селі Уторопи теперішнього Косівського району Івано-Франківської області), тому гуцульська говірка є частиною його ества, адже “сім’я-родина, хата дає людині не тільки власну гідність, успадковані традиції, батьківський дух, а й передає заховані в підсвідомості матері й передані з молоком немовляткові предковічні рідні звуки, єдині й неповторні, благодатні й священні, а вони потім набирають сили в щоденній лаконічній, але образно розмаїтій, бесіді, засвічуються різними барвами й незваними гранями в поезії..., в художній мові, такій багатій і запашній, наче густа росяна трава” [5:5]. “Тарас виростав з пісень і легенд на росах з худібкою, з сопілкою-теленкою, з садами і грибами в лісі, з пострілами, з іграми-забавлянками, з легендами про Чугайстра й лісних нявок” [8:9]. Діалектизми є невід’ємною частиною його мовної свідомості. І це не могло не позначитися на мовній палітрі його творів. Використання автором діалектного слова в найменуванні своєї поетичної збірки налаштовує читача й на наступні зустрічі з говірковими перлинами, що в багатьох випадках є екзотичними для мовців, які не є вихідцями з Гуцульщини або ж спеціально не займалися вивченням її особливостей. Не можна не звернути увагу й на те, що лексема *гуцул* та різночастиномовні похідні від неї *гуцулка*, *гуцульський*, *по-гуцульськи*, *Гуцульщина* перемандрують з вірша до вірша, супроводжуючи читача, постійно нагадуючи, що автор – представник цього краю; він намагається занурити і нас у свою рідноговіркову стихію, спонукає почерпнути з неї свіжості, прилучитися до її багатобарв’я, відчути чар гуцульського говору. Для ілюстрації наведемо тільки кілька уривків:

Гуцул – так гуцул:

По-гуцульськи танцюю

І знай свої зорі [6:16];

Війна, як судьба невблаганна й химерна,

Гуцулів, мов тичинки, по землі порозносила [6:19];

Така Гуцульщина! Тут все співа:

Про волю – птаха, про косу трава,

Про горе матері – мальована трембіта,

Про чорного джмеля – черемха біла.

Гуцулка древня журними губами

Співа про Довбуша й червону його барду,

Струмок-джигун – про море сиве,

Барвінку синь – про жовть осінню,

Вітри про полонину, ніч про днину,

А кожне серце – про Вкраїну [6:31];

Чи туск, чи війна, чи у хаті гаразд –

*Гуцулки вишивають усяку всячину.
І хай там що – зеленіє гуцульський ряст
І не гаснуть голки, кров'ю пучок освячені.
Міняються долі – не міняється колір.
Минається сум – не минається суть.
Мінялись окови, але ніколи
Не міняли міняйли гуцульську красу [6:38] та ін.*

Аналіз засвідчує, що в поезіях Т.Мельничука репрезентовані численні лексико-семантичні діалектизми різної частиномовної належності. Вони представляють найрізноманітніші за значенням пласти лексики. Найширше у його поезіях маніфестовані іменники.

Велика група діалектизмів – це етнографізми, які називають традиційні форми побуту, звичаїв, обрядів, вірувань гуцулів. До них належать субстантиви на позначення музичних інструментів, використовуваних жителями Карпат: *дримба* “щипковий музичний інструмент”, *трембіта* “духовий музичний інструмент – дерев'яна труба (до 3-х м довжини), зроблена зі смерекового дерева, обвита березовою корою”, *флюяра*, *фрела* “довга сопілка без денця”, *цимбали*. Напр.: *Тут що не хата – то цимбали*, / *Гуцулка й перстень на руці* [6:27]; *А флюяра його семибарвно грала / І зацвітали від звуків / Зів'ялі граби* [6:74]; *Чом, Мольфаре, плаче твоя фрела?* [6: 71]; *Хтось кленовою хвирткою гримав / І за шибамі гралі зірниць-дримби* [6:123]. Зазначимо, що трембіта як своєрідний символ гуцульського краю супроводжує переважно сумні моменти життя горян, і це знайшло своє відображення у поезіях Т.Мельничука. Порівняймо, напр.: *Тут все співа: / Про волю – птаха, про косу трава, / Про горе матері – мальована трембіта* [6:31]; *І ніч, коротка, як радість заяча, / По-весняному у трембіти коминів тужить* [6:40] та ін.

Гуцули – люди працьовиті (*робітні*) і веселитися вміють. Усім відомі народні танці, що притаманні саме цій етнічній групі (напр., *аркан*, *гуцулка* тощо). Тому не випадково зустрічаємо на сторінках збірки юкстапозит для позначення гуцульського танцю (*гуцулка* “вид танцю”, *дрібушка* “назва танцю”): *І Микита – голова непокрита / Сіє гуцулку-дрібушку, мов жито* [6:41].

Низкою найменувань, використаних у творах, передаються особливості гірського ландшафту: *грунь* “1) вершина гори; гірське пасмо; 2) невеликий пагорб, не покритий лісом”; *плай* “стежка в горах”, *полонина* “високогірне пасовище”, *рінь* “дрібне каміння біля річки; гравій, галька”, *сигла* “густий непрохідний ліс”, *копанка* “1) гірська копана дорога; 2) неглибока криничка”, *шанець* “рів”. Напр.: *І що мені із того, що смерека в сиглі / До себе тулить русе смереча, / Коли я маю сина – і не маю сина, / Бо місячно-калинову колиску синову / Гойдає інший по ночах* [6:92]; *Я правди не скажу – збрешу, що виріс син / І десь собі побіг-повіявся із дому... / Куди?... Напевно, рвати на ґруні полин* [6:95]; *Й бриндушки по коліна забредуть у копанки, / А за ними в надії – здонжуанений ряст* [6:119] та ін.

Назви осіб у творах Т.Мельничука представлені такими лексемами: *батяр* “1) гультай, пройдисвіт; 2) сміливий хлопець”, *бовгар* “пастух, який

доглядає стадо великої рогатої худоби на полонині; чередар”, *легінь* “парубок, дорослий хлопець”, *любаска* “коханка”, *любка* “1) те саме, що любаска; 2) мила, дорога, кохана (при звертанні)”. Напр.: *А без того барвінку святого / Не знайшов би до любки дорогу* [6:41]; *Потім вільха зітхатиме тужно: / “Ой, не йди з ним, він батяр... Не йди”* [6:131] та ін.

Вжиті в аналізованих поезіях діалектні слова на позначення одягу та аксесуарів жителів гуцульського краю: *запаска* “жіночий поясний одяг з двох полотнищ”, *бартка* “топірець (металевий або дерев’яний) з довгою ручкою, прикрашеною орнаментом”, *кафтаник*, *кафтанка* “шита або в’язана камізьелька”, *кутас* “перев. мн. прикраса у вигляді китиці на гуцульському одязі”, *окрайка* “тканий пояс з кольорової шерсті”, *петичина*, *петек*, *петик* “вид короткого одягу з домотканого сукна для чоловіків і жінок”, *черес* “широкий шкіряний пояс”. Напр.: *Тут ходив вечір – / Чорна петичина на плечі* [6:123]; *Замело мого діда і батька, / Щоб за плугом вони не ішли, / Щоб різьблену нескорену бартку / Не святили росою вільшин* [6:138].

Маніфестовані й назви предметів домашнього вжитку: *бесаги* “дві торби, з’єднані одним полотнищем, що їх носять перекинутими через плече або через спину коня”, *берівка* “1) те саме, що бербениці; 2) пляшка”, *гладунець* “гличик (переважно для молока)”, *коверець* “килим”, *пугар* “склянка”. Напр.: *І червоних півнів / Хтось ніс на базар у бесагах* [6:123].

Назви страв репрезентовані такими лексемами: *бринза* “спеціально приготовлений для зберігання посолений сир”, *гусянка* “спеціально заквашене кип’ячене молоко”. Напр.: *Маєш бринзу та лютої гусянки гарнець, / Тож сиди – нічого тобі не станеться* [6:103].

Низкою діалектизмів представлені назви, пов’язані з сільською виробничою діяльністю: *барда* “широка сокира з коротким топорищем для тесання дерева, тесак”, *ватра* “вогнище, багаття, вогонь”, *дараба* “пліт, збитий з кругляків, який сплавляють по ріці”, *дергівка* “щітка чесати льон, гребінь до клоччя”, *кльопа* “пристрій для вимірювання товщини круглої деревини”, *коновка* “1) дерев’яна посудина з одним вухом для води; дерев’яна посудина для молока; 2) частина олійниці”, *лотока* “жолоб, по якому тече вода до млинового колеса, лотік”, *платва* “груба балка, до якої прикріплюються крокви”, *подря* “1) горище у стаї; 2) полиця, на якій сушать і зберігають овечий сир”. Напр.: *Догоряє остання ватра / у глodu на сизих устах* [6:113]; *Черемош, як бджола, не має спокою, / Досвітки, смутки й дараби носить* [6:103].

Життя гуцулів протікає серед розкішного буяння карпатської природи. Тому своєрідністю відзначається група лексем на позначення багатобарв’я рослинного світу: *без* “бузок”, *білотка* “едельвейс”, *бриндуша* “шафран”, *жереп* “бот. гірська карликова сосна”, *козелець* “жовтець їдкий”, *ліска* “ліщина”, *морва* “шовковиця”, *ружа* “троянда”. Напр.: *І здаються мужчинам жінки їхні ружами / З земним, найсвятішим пелюстям долонь* [6:35]; *Дзвенять блакити, фіолети, / І пахнуть хвилі, наче без* [6:97]; *Бриндушки цвітуть не тільки в квітні – й восени* [6:112]; *І лине все, і все бринить, / Стають медами ружі* [6:107].

Цікавою є й низка лексем для найменування представників тваринного світу: *бузьок* “лелека”, *жонва* “дятел”, *каня* “шуліка”, *когут* “півень”, *кумка* “маленька жабка, яка водиться у холодній джерельній воді”, *чукурлик* “жайворонок”. Напр.: *Береза поволі чахне, / аж поки одного ранку / не скрикне заплакана жонва: / Вона умерла – наша біла мати* [6:28]; *Зазоріє – когути спохопляться* [6:134].

Використані у збірці специфічні номінації явищ природи: *плова* “злива, раптовий дощ”, *раптівка* “раптовий короткочасний дощ, злива”, *туча* “1) бурхлива злива з вітром і громом; 2) темна грозова хмара; 3) град”. Напр.: *А він одвертав од них гради і тучі: / Аби пшениця не падала на коліна, / Аби їх, хрещених, голова не боліла* [6:74]; *Тільки ж плови били – і знесло мости* [6:136].

Абстрактні іменники переважно на позначення почуттів та відчуттів людини репрезентовані такими діалектизмами: *люба* “кохання, любов”, *скуса* “1) спокуса; 2) переляк; 3) евф. чорт”, *туск* “туга, сум”. Напр.: *Буде березень бігти на вечорниці / І насипле в криниці пахучих планет, / А хлопцям у голови – хмелю-дурману, / Дівчатам ув очі – люби-ззуби / Та у серце – зілля підману* [6:116].

Відрізняються від загальнономовних найменування деяких місяців у гуцульській говірці: *цвітень* “квітень”, *май* “травень”, *просинець* “грудень”. Напр.: *То ж хутчій, мій коню, попри сонця ожеред / Зі снігу – в цвітень, / А із цвітня – в сніг* [6:90]; *Не було нічого – лиш лілова хмара, / Наче безу китиця в маю* [6:139].

Наведемо й інші діалектні слова, використані автором у збірці: *твер* “гвинтівка”, *писок* “зневажл. 1) рот; 2) обличчя”, *бубка* “зменш. до буба 1) дит. рана; 2) хвороба”, *віно* “частка ґрунту, давана молодій”, *наличман* “1) маска; 2) намордник”, *твар* “обличчя”, *трійло* “отрута”, *філі* “1) жарти; 2) хитрощі”. Напр.: *Невірні ж носять наличмани вірності* [6:82]; *Печаль мене голубить – наче губить, / Підносить мені трійла, як вина* [6:92].

У житті гуцулів тісно переплетені два простори – реальний та ірреальний, що на мовному рівні виявляється у функціонуванні багатьох лексем на позначення надприродних сил та людей, які можуть, за народними віруваннями, керувати цими силами. У своїх віршах Т.Мельничук використовує такі демоніми: *бісиця* “1) міф. уявна надприродна істота, лісова жінка, яка могла заманювати пастухів до лісу, ввижаючись їм у вигляді жінки чи дівчини; 2) переносне, лайливе сварлива жінка”, *дідько* “чорт”, *мольфар* “знахар, ворожбит, дії якого часто бувають зловорожими”, *чугайстер* “нелихий лісовий дух”. Напр.: *Я Мольфар – священний злий дух, / Злий, бо вічний, як гори, / Бо не хоче вбити мене мій друг / І не може вбити мій ворог* [6:65]; *А вже скоро піде до Чугайстра у школу / Афиноока осінь* [6:103]. Наведені слова є органічними елементами лексичної системи гуцульського діалекту, демонструють тісні зв'язки зі словами інших тематичних груп говірки, а це свідчить про їх незольований характер. Від них можливе утворення похідних з різною семантикою, зокрема в аналізованих поезіях автор використовує похідні іменники зі значенням демінутивності (напр., *мольфар* – *мольфарик*), зі значенням особи жіночої статі (*мольфар* – *мольфарівна*), прикметники зі

значенням присвійності (*мольфар – мольфарів*). Як впливає з вищенаведеного, на основі первинного значення демоніма можуть утворюватися вторинні, похідні значення, які не обов'язково пов'язані з демонічним простором (див., напр., значення слова *бісиця*).

Широко представлені у віршах Т.Мельничука говірково марковані топоніми. Найчисленнішу групу серед них утворюють ойконіми: *Брустури, Косів, Саджава, Устеріки, Уторопи, Яблунів*. Напр.: *Е ні, гайну я лучче на базар до Косова / Й куплю у збанках писаних мальовані віки* [6:81]; *А з Уторопів разом з відлигою, / Під сірим знаком першого журавля, / Ідуть та й ідуть кирзові чоботи* [6:39]. Засвідчені також гідроніми *Черемош, Прут, Уторопець* та ороніми *Говерла, Діл*. Напр.: *Сокоче Уторопець синій, / Де поять коней, сорочки перуть, / Де капують із вільх важкі росини / І гасить ся пелюстя диких руж* [6:38]; *Чистим дзвоном росяним, / Тихим смутком з осені / Йдуть до мене гори понад Черемошем* [6:122]; *А як місяць-срібляр запорошить / За Ділом коси вільх і дівчат, / На камені плаче біла рожка, / Плаче ружа дівкам на печаль* [6:131].

Найчастіше вживаним у поезіях названої збірки є антропонім *Довбуш*, адже цей ватаг бойової дружини опришків, наділений надзвичайною силою, якого куля не брала, є для більшості верховинців-горян народним героєм, месником, якого вбили. Напр.: *І виберусь, мов на Сіон, / На Леся Довбуша гору* [6:81]. Функціонують у текстах і похідні від цієї номінації: *Земля моя багата довбушуками, / Піснями, могилами і трагічністю* [6:27].

Менш численними на сторінках названої збірки є прикметники-гуцулізми, однак вони є досить різними за значеннями: *бриндушковий* “фіолетовий, фіалковий”, *галчастий, галковий* “кістковий (про цукор)”, *жереповий* “від жереп 1) гірська карликова сосна; 2) ялівець”, *наглий* “1) невідкладний, спішний; 2) нахабний, грубий”, *квасний* “кислий”, *ляцтий* “1) неслухняний; 2) найгірший, останній”, *майовий* “травневий”, *моругий* “про коня темно-сірої масті з плямами”, *робітний* “працьовитий”, *шаліновий* “виготовлений з тонкої вовняної тканини”, *фудульний* “гордий, гордовитий”. Напр.: *За що мені цю радість бриндушкову / Даруєш, земле мінна і промінна?* [6:79]; *А запалить сини, ватри жерепові, / Та не обпалить біле тіло тополі* [6:29]; *Люди села робітні* [6:40]; *А вже в очі сиплять черешневі вихори / І наздоганяє тебе майова гроза* [6:141] та ін.

Органічно вплітаються у поетичну канву аналізованих творів різноманітні за семантикою гуцулізми-дієслова: *видіти* “бачити”, *(в)уздріти* “побачити”, *грубнути* “вагітніти”, *дозирати* “доглядати, пильнувати”, *здибати* “зустріти”, *косичити* “квітчати”, *коцкати* “1) стукати; 2) ударити (когось)”, *маїти* “прикрашати хату зеленню на Зелені свята”, *скуботати* “лоскотати”, *сокотити* “1) пильнувати, стежити; 2) доглядати”, *увихатиси* “метушитися, поратися”. Напр.: *А Юра ліс косичить* [6:29]; *А я не вірю вже, що замаюся щастям* [6:93].

Зустрічаємо на сторінках збірки і своєрідні вигуки: *мой, сіда-ріда-дана*.

Багато з названих говірково маркованих лексем у творах Т.Мельничука використовуються неодноразово. До найбільш уживаних належать: *без, бриндуші* та багато спільнокореневих, *віно, гуцул* та похідні від нього.

Нерідко в поетичних полотнах Т.Мельничука зустрічаємо нагромадження в порівняно невеликому відрізку тексту багатьох гуцулізмів різної частиномовної належності (прийом ампліфікації). Напр.:

Ні, ніхто не вирвав срібну волосину:

Срібну волосину Довбуш віддав сину,

Щоб ні меч, ні куля

Не взяли гуцула.

Щоб не знали гори туску,

Щоб не вмерли в горах бузьки.

Довбуш оддав сину, син – онукам,

Щоб стерпіли всі наруги й муки.

І ні меч чужий, ні смерть, ні куля

Не беруть з тих пір гуцула.

Золотого коня в лузі

Дозирає бовгар-бузьок,

Заживають рани в серці

Від гуцульської живиці...

А де ж зараз волосина?

В соняшниковім чубі мого сина [6:74].

Таке своєрідне нанизування створює певний настрій і підтверджує уже висловлену нами думку про те, що діалектні слова є невід'ємною частиною мовної свідомості Т.Мельничука.

Чимало гуцулізмів в аналізованих поезіях функціонують разом зі спільнокореневими дериватами: *бриндуші, бриндушки, бриндушковий; без, безовий; гуцул, гуцулка, гуцульський, Гуцульщина; Довбуш, Довбушів* (присвійний прикметник), *довбущук; запаска, запасочка; легінь, легіник; май, майовий, замаюватися; мольфар, мольфарик, мольфаренко, мольфарівна, мольфарів* (прикметник); *цимбали, цимбальний; жереп, жереповий; чата, чаговий* тощо.

Деякі діалектизми автор використовує у переносному значенні. Напр.: *І згасла бриндушка надій (колись золота) [6:78]; А над смереками місяць – барткою, / Як парубоцький клич [6:92]; Гори, життя могутча ватро, / Хай твій повік не згасне жар! [6:165]* та ін. Таке їх вживання свідчить про потужний образний потенціал говіркових слів, їх здатність бути колоритними засобами художнього осмислення дійсності й зображення її у творах красного письменства.

Нерідко Т.Мельничук вдається до своєрідного “олітературнення” деяких діалектизмів. Це стосується їх фонетичного оформлення, зокрема нівелювання притаманного для гуцульських говірок вживання голосного звука *i* замість *a* після м'яких приголосних (*зам'янка* замість діалектного *заминка* чи *замінка, гусянка – гуслінка*), відсутність характерного ствердіння приголосних у кінці слів (*коверець* замість діалектного *коверец, гладунець – гладунец, просинець –*

просинец). Таке наближення гуцулізмів у плані вираження до загальноновживаних лексем скорочує шлях до входження їх у скарбницю літературної мови.

Таким чином, у збірці Т.Мельничука “Чага” широко представлені найрізноманітніші пласти гуцульської лексики, які майстерно залучаються для художнього змалювання дійсності. Читаючи його віршові рядки, відчуваємо глибоку, міцну закоріненість автора у живодайний ґрунт рідної говірки, його замилювання діалектними перлинами. А чим глибшим є коріння, тим розлогішою буде крона нашої мови. Тому, можливо, іноді й підсвідомо, а в більшості випадків свідомо, талановитий поет, використовуючи територіально марковані слова, прагне зробити вузькодіалектне загальнонаціональним надбанням.

ЛІТЕРАТУРА

1. Гриценко П.Ю. Ареальне варіювання лексики / П.Ю.Гриценко / АН УРСР Ін-т мовознавства ім. О.О.Потебні; Відп. ред. І.Г.Матвіяс. – К.: Наукова думка, 1990. – 272 с.
2. Гуцульські говірки. Короткий словник / Відп. редактор Я.Закревська. – Львів: Відродження, 1997. – 232 с.
3. Гуцульщина. Лінгвістичні етюди / АН України. Інститут суспільних наук; Редкол.: Я.Закревська (відп. ред.) та ін. – К.: Наукова думка, 1991. – 308 с.
4. Грещук В.В. Територіальні діалекти і мова художньої літератури: типологія зв'язків / В.Грещук // Грещук В.В. Студії з українського мовознавства: Вибрані праці / Упор. Р.Бачкур. – Івано-Франківськ: Місто НВ, 2009. – 520 с.
5. Дорошенко Я. Князь поезії / Я.Дорошенко // Мельничук Т. Чага. – Коломия: Видавничо-поліграфічне товариство «Вік» «Просвіта», 1994. – С.3-6.
6. Мельничук Т. Чага / Т.Мельничук. – Коломия: Видавничо-поліграфічне товариство «Вік» «Просвіта», 1994. – 176 с.
7. Пена Л.І. Гуцульські діалектні риси в поезії Марії Матіос / Л.І.Пена // Вісник Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника. Філологія. – Випуск XXV-XXVI. – Івано-Франківськ: Видавництво Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника, 2010. – С. 77-81.
8. Пушик С. Блакитна роса на траві й на колючому дроті // Степан Пушик / Мельничук Т. Твори в трьох томах. Т. 1: Поезії. – Коломия: Видавничо-поліграфічне товариство «Вік». – С. 5-35.
9. Хобзей Н. Гуцульська міфологія: етнолінгвістичний словник / Відп. ред. П.Гриценко. – Львів, 2002. – 216 с.
10. Ципердюк О.Д. Гуцульський говір у мові поеми Олександра Олеся «На зелених горах» / О.Д.Ципердюк // Вісник Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника. Філологія. – Випуск XXV-XXVI. – Івано-Франківськ: Видавництво Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника, 2010. – С. 164-169.
11. Ципердюк О. Д. Діалектизми в мовостилі Василя Герасим'юка / О.Д.Ципердюк // Література. Фольклор. Проблеми поетики: зб. наук. праць. – Вип. 31 /редкол.: Г.Ф.Семенюк (гол. ред.), А.В.Козлов (відп. ред.) та ін. – Ч.1. – К.: Твім інтер, 2008. – С. 372-388.

In this article it is analyzed hutsuls' dialectisms used in the poetical collection *Chaga* by T.Melnychuk, from their part of speech appliance perspective, determined their groups by their meanings, explicated their roles.

Key words: dialectism, hutsulism, poetry, Taras Melnychuk, collection “Chaga”.